

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת אלון שוסטר

פ/25/2993

הצעת חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון – השוואת ההטבות בתעשייה להטבות בחקלאות), התשפ"ג–2023

1 החלפת סעיף 1. בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א–1980¹ (להלן – החוק העיקרי), במקום סעיף 1 יבוא :

1. "מטרה מטרתו של חוק זה לעודד השקעות הון בחקלאות, לשם פיתוח החקלאות כאמצעי לחיזוק ההתיישבות והביטחון התזונתי והלאומי של תושבי המדינה, ובכלל זה לשם –

(1) פיתוח כושר ייצור חקלאי מגוון ;

(2) יצירת עוגנים כלכליים להתיישבות באזורי פיתוח ;

(3) עידוד חקלאות המשמרת סביבה, משאבי טבע וערכי נוף ;

(4) שיפור יכולתו של המגזר החקלאי להתמודד בתנאי תחרות בשווקים בינלאומיים ;

הכול תוך קידום יוזמה וצמיחה כלכלית ושימור משאבי טבע וסביבה."

2. בסעיף 3 לחוק העיקרי, במקום "ושר החקלאות" יבוא "והשר" והסיפה החל במילים "והם יקבעו" – תימחק.

3. בסעיף 4 לחוק העיקרי –

¹ ס"ח התשמ"א, עמ' 56 ; התשס"ב, עמ' 578.

(1) לפני ההגדרה "יצרן חקלאי" יבוא :

"אזור פיתוח" – אזור פיתוח א' או אזור פיתוח ב', כפי שנקבע לפי סעיף 24(ב);

"חוק לעידוד השקעות הון" – חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959²; "

(2) אחרי ההגדרה "יצרן חקלאי" יבוא :

"המנהלה" – המנהלה להשקעות הון בחקלאות, כמשמעותה בסעיף 5; "המשרד" – משרד החקלאות ופיתוח הכפר; "

(3) בהגדרה "תוכנית זוטא", במקום הרישה עד המילה "שקלים" יבוא "תוכנית שהיקף ההשקעה בה אינו עולה על 130,000 שקלים חדשים";

(4) בהגדרה "מפעל חקלאי", בסופה יבוא "למעט נכסים כאמור המשמשים לפיתוח כהגדרתו בחוק זכות מטפחים של זני צמחים, התשל"ג-1973³ (להלן – חוק זכות מטפחים של זני צמחים), או לפעילות בתחום הביוטכנולוגיה כהגדרתה בסעיף 18א לחוק לעידוד השקעות הון";

(5) אחרי ההגדרה "מפעל חקלאי מאושר" יבוא :

"השר" – שר החקלאות ופיתוח הכפר; "

(6) בהגדרה "תוצרת חקלאית", המילים "המיועדים בעיקרם ליצוא" – יימחקו.

4. החלפת כותרת פרק ג' וסעיף 5 לחוק העיקרי יבוא :
החלפת כותרת פרק ג' וסעיף 5

"פרק ג': המנהלה

5. לשם יישומו של חוק זה תפעל במשרד מנהלה להשקעות הון בחקלאות."

5. ביטול סעיף 6 לחוק העיקרי – בטל. סעיף 6 לחוק העיקרי – בטל.

² ס"ח התשי"ט, עמ' 234.
³ ס"ח התשל"ג, עמ' 272.

- החלפת סעיף 7 .6 במקום סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא :
- 7.7 "המנהל סגן המנהל הכללי הבכיר במשרד, המופקד על נושא ההשקעות והמימון בחקלאות, יהיה מנהל המנהלה (בחוק זה – המנהל); המנהל יהיה בתוקף תפקידו חבר המנהלה ויושב הראש שלה."
- תיקון סעיף 8 .7 בסעיף 8 לחוק העיקרי –
- (1) בסעיף קטן (א), במקום "והמועצה ויפעל בשמן" יבוא "ויפעל בשמה";
- (2) סעיף קטן (ב) – בטל.
- תיקון סעיף 9 .8 בסעיף 9 לחוק העיקרי –
- (1) במקום כותרת השוליים יבוא "הרכב המנהלה";
- (2) בסעיף קטן (א) –
- (א) במקום פסקה (1) יבוא :
- "(1) ארבעה נציגי המשרד שימנה השר, ובהם :
- (א) עובד שירות ההדרכה והמקצוע במשרד;
- (ב) חשב המשרד או נציגו;
- (ג) היועץ המשפטי למשרד או נציגו;"
- (ב) בפסקה (2), בסופה יבוא "מהם אחד שהוא עובד רשות המסים";
- (ג) במקום פסקה (3) יבוא :
- "(3) נציג משרד הכלכלה והתעשייה, שימנה שר הכלכלה והתעשייה.";
- (ד) פסקה (4) – תימחק;
- (3) סעיפים קטנים (ב) ו-(ד) – בטלים.
- 9.9 אחרי סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא :
- 9א ו-9ב

(א) השרים רשאים למנות נציג ציבור מקרב הארגונים היציגים של החקלאים למשקיף בדיוני המנהלה.

(ב) לא ימונה למשקיף כאמור בסעיף קטן (א) (בפרק זה – משקיף) ולא יכהן כמשקיף מי שעלול להימצא, במישרין או בעקיפין, באופן תדיר, במצב של ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו במנהלה לבין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו.

(ג) חבר המנהלה או משקיף לא יטפל במסגרת תפקידו בנושא שהטיפול בו עלול לגרום לו להימצא, במישרין או בעקיפין, במצב של ניגוד עניינים בין מילוי תפקידו במנהלה לבין עניין אישי או תפקיד אחר, שלו או של קרובו.

(ד) נודע לחבר המנהלה או למשקיף כי הוא עלול להימצא במצב של ניגוד עניינים כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג), יודיע על כך בהקדם האפשרי למנהל; היה חבר המנהלה האמור המנהל – יודיע על כך לשר.

(ה) על אף האמור בסעיף זה, רשאי המשקיף להביא בחשבון גם את ענייניו של הארגון שהוא נציגו, ככל שהם קשורים לתפקידי המנהלה, ולא יראו אותו כמצוי במצב של ניגוד עניינים בשל כך בלבד.

(ו) בסעיף זה –

”בן משפחה” – בן זוג, הורה, הורה הורה, בן או בת ובני זוגם, אח או אחות וילדיהם, גיס, גיסה, דוד או דודה וילדיהם, חותן, חותנת, חם, חמות, נכד או נכדה, לרבות קרוב כאמור שהוא שלוב (חורג);

"בעל עניין" – כהגדרתו בחוק ניירות ערך,
התשכ"ח-1968⁴;

"טיפול" – לרבות קבלת החלטה, העלאת נושא
לדיון, נוכחות בדיון, השתתפות בדיון או
בהצבעה, או עיסוק בנושא מחוץ לדיון;

"קרוב", של חבר המנהלה או של המשקיף – כל
אחד מאלה:

(1) בן משפחה של חבר המנהלה או של
המשקיף;

(2) כל אדם שלחבר המנהלה או למשקיף
עשוי להיות עניין במצבו הכלכלי או האישי;

(3) תאגיד שחבר המנהלה או
המשקיף, בן משפחתו או אדם
כאמור בפסקה (2) הם בעלי עניין בו;

(4) גוף שחבר המנהלה או
המשקיף, בן משפחתו או אדם
כאמור בפסקה (2) הם מנהלים או
עובדים אחראים בו.

מניין חוקי 9.ב. חמישה חברי המנהלה ובהם יושב הראש, היועץ
בישיבות המנהלה המשפטי למשרד או נציגו ואחד מנציגי המשרד
כאמור בסעיף 9(א)(1) הם מניין חוקי בישיבותיה.

תיקון סעיף 10 10. בסעיף 10(א) לחוק העיקרי –

(1) בפסקה (1), במקום הסיפה החל במילים "על פי" יבוא "לפי הוראות
סעיף 18";

(2) אחרי פסקה (1) יבוא:

"(1א) לשר בקביעת עקרונות התמיכה בהשקעות הון בחקלאות
לפי סעיף 16א;

⁴ ס"ח התשכ"ח, עמ' 265.

(ב1) לגבש, מדי שנה, נהלים שלפיהם יינתנו מענקים לפי פרקים ד' רה', ובכלל זה הוראות לעניין הדרך והמועד להגשת בקשה לאישור תוכנית וכללים לחישוב עלויות של השקעות במפעל חקלאי ובתשתית (בחוק זה – נוהלי התמיכה בהשקעות הון בחקלאות), בהתאם לעקרונות התמיכה בהשקעות הון בחקלאות החלים לגבי אותה שנה, ולפרסום באתר האינטרנט של המשרד;”;

(3) פסקאות (2) עד (4) – יימחקו;

(4) בפסקה (6), במקום “לתת ידיעות” יבוא “לרכז מידע” ובמקום הסיפה החל במילה “ולהפיצן” יבוא “ולהפיצו”;

(5) בפסקה (7), במקום “הנחה” יבוא “פטור, הנחה”;

(6) אחרי פסקה (7) יבוא:

”(8) לבצע כל תפקיד אחר שהוטל עליה לפי דין.”

11. ביטול סעיפים 11 עד 14 לחוק העיקרי – בטלים.
11 עד 14

12. החלפת סעיפים 15 ו-16 לחוק העיקרי יבוא:
16 והוספת פרק ג'1

15. “גמול והחזר הוצאות למשקיף משקיף שאינו עובד גוף נתמך זכאי לתשלום מאת המשרד בעבור השתתפות בישיבות המנהלה, בהתאם להוראות שקבע החשב הכללי במשרד האוצר לעניין חברי ועדות ציבוריות; בסעיף זה, “עובד גוף נתמך” – כהגדרתו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב, התשמ”ה-1985.⁵”

16. סודיות לא יגלה אדם מידע כמפורט להלן שהגיע אליו במסגרת דיוני המנהלה, אלא לפי הוראות חוק חופש המידע, התשנ”ח-1998:⁶

⁵ ס”ח התשמ”ה, עמ’ 60.
⁶ ס”ח התשנ”ח, עמ’ 226.

(1) מידע שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל ערך כלכלי, שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו ;

(2) מידע הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי.

פרק ג'1: עקרונות התמיכה בהשקעות הון בחקלאות

קביעת עקרונות 16א. (א) השר, לאחר התייעצות עם המנהלה, יקבע התמיכה בהשקעות הון בחקלאות בצו, מדי שנה, את העקרונות לתמיכה בהשקעות הון בחקלאות שיחולו לגבי השנה העוקבת, בהתאם למטרות החוק ולתקציב המנהלה לאותה שנה.

(ב) לא קבע השר את עקרונות התמיכה בהשקעות הון בחקלאות לפי סעיף קטן (א), עד יום 31 בדצמבר של שנה מסוימת, יחולו לגבי השנה העוקבת עקרונות התמיכה כאמור שחלו לגבי השנה שלפניה."

13. תיקון כותרת פרק ד' בכותרת פרק ד' לחוק העיקרי, המילה "ועררים" – תימחק. ד'

14. תיקון סעיף 17 בסעיף 17 לחוק העיקרי, סעיף קטן (ב) – בטל.

15. תיקון סעיף 18 בסעיף 18(א) לחוק העיקרי, אחרי "ממנה" יבוא "בהתאם לנהלי התמיכה בהשקעות הון בחקלאות החלים לגבי השנה שבה ניתן האישור" והמילים "אם ראתה שביצעו עשוי לסייע להגשמתה של מטרת חוק זה – יימחקו".

16. תיקון סעיף 19 בסעיף 19 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא :

"(ב) לא תאשר המנהלה תוכנית אלא אם כן הוכח להנחת דעתה כי עם תחילת ביצוע התוכנית יתקיים לגבי המבקש אחד מאלה, לפי העניין :

(1) לעניין מבקש שהוא יצרן חקלאי כאמור בפסקה (1) להגדרה "יצרן חקלאי" – יש ברשותו, לפי דין, קרקע, מים ומכסות ייצור הדרושים לביצוע התוכנית;

(2) לעניין מבקש שהוא יצרן חקלאי כאמור בפסקה (2) להגדרה "יצרן חקלאי" – הוא התקשר עם יצרן חקלאי כאמור בפסקה (1) שברשותו, לפי דין, קרקע, מים ומכסות ייצור הדרושים לביצוע התוכנית."

תיקון סעיף 20	.17	בסעיף 20 לחוק העיקרי –
		(1) בסעיף קטן (א), הסיפה החל במילים "לאחר שקיבל" – תימחק;
		(2) סעיף קטן (ג) – בטל.
ביטול סעיפים 21 ו-22	.18	סעיפים 21 ו-22 לחוק העיקרי – בטלים.
תיקון סעיף 24	.19	בסעיף 24(א) לחוק העיקרי –
		(1) בפסקה (1), במקום "20%" יבוא "25%";
		(2) בפסקה (2), במקום "10%" יבוא "20%".
ביטול סעיפים 27 ו-28א	.20	סעיפים 27 ו-28א לחוק העיקרי – בטלים.
החלפת סעיף 30	.21	במקום סעיף 30 לחוק העיקרי יבוא:
		"הגדרות 30. (א) בפרק זה –

”גידול חקלאי” – תוצרת חקלאית המסווגת כפרט
משנה בפרקים 1 עד 14 לתוספת לפקודת
תעריף המכס והפטורים, 1937⁷, שלא נעשה
בה עיבוד כמשמעותו בסעיף 30(א)(13) לחוק
מס ערך מוסף, התשל”ו–1975⁸, למעט
תוצרת חקלאית כאמור מסוג שקבע שר
האוצר, ובכפוף להוראות לפי סעיף
33ב(ב)(4);

”הכנסה חקלאית מועדפת” – הכנסה של חברה
חקלאית מועדפת ממכירת גידול חקלאי
מסוים, שאותה חברה גידלה או ביצעה
לגבי את פעולות המיון כאמור בפסקה
(1)(ב), בניכוי הנחות שניתנו, ובלבד
שההכנסה הופקה או נצמחה במהלך עסקיה
הרגיל של החברה מפעילותה בישראל,
ומתקיימים כל אלה:

(1) מתקיים לגבי החברה החקלאית
המועדפת אשר הפיקה את ההכנסה אחד
מאלה:

(א) היא יצרן חקלאי מיוחד
כאמור בפסקה (1) להגדרה ”יצרן
חקלאי מיוחד”, שהקרקע, המים
ומכסות הייצור ששימשו להפקת
ההכנסה מצויים ברשותו;

⁷ ע”פ 7 1937, תוס’ 1, עמ’ (ע) 183, (א) 215.
⁸ ס”ח התשל”ו, עמ’ 52.

(ב) היא יצרן חקלאי מיוחד כאמור בפסקה (2) להגדרה "יצרן חקלאי מיוחד", אשר עוסק בפעולות של מיון, באמצעים טכנולוגיים מתקדמים, של הגידול החקלאי שממנו הופקה ההכנסה;

(2) מתקיים לגבי הכנסתה של החברה החקלאית המועדפת ממכירת הגידול החקלאי אחד מאלה, ובידי החברה החקלאית המועדפת אישור כאמור בסעיף 33 לעניין זה:

(א) הכנסותיה בשנת המס, ממכירות הגידול החקלאי בשוק מסוים אינן עולות על 75% מכלל הכנסתה ממכירות אותו גידול באותה שנת מס;

(ב) 25% או יותר מכלל הכנסתה בשנת המס, ממכירות הגידול החקלאי, הם ממכירות הגידול החקלאי בשוק מסוים כאמור בסעיף 18א(ג)(1)(ג) לחוק לעידוד השקעות הון;

לעניין פסקאות משנה (א) ו-(ב), יראו כהכנסה של חברה חקלאית מועדפת ממכירות הגידול החקלאי בשוק מסוים כאמור בפסקת משנה (א) או (ב), גם את ההכנסה ממכירות אותו גידול חקלאי בשוק מסוים כאמור, בידי חברה אחרת שרכשה את הגידול האמור, בישראל, מהחברה החקלאית המועדפת;

(3) הגידול החקלאי לא נמכר במשגור;

והכול בכפוף לסייגים שבפסקאות משנה (א)
ו-(ב) להגדרה "הכנסה מועדפת" שבסעיף 51
לחוק לעידוד השקעות הון, בשינויים
המחויבים;

"חברה חקלאית מועדפת" – חברה שמתקיימים
לגביה שני אלה:

(1) היא יצרן חקלאי מיוחד;

(2) מתקיים לגביה האמור ברישה
להגדרה "חברה מועדפת" שבסעיף 51 לחוק
לעידוד השקעות הון ובפסקאות (2) עד (5)
לאותה הגדרה;

"יצרן חקלאי מיוחד" – כל אחד מאלה:

(1) יצרן חקלאי כאמור בפסקה (1)
להגדרה "יצרן חקלאי", שאינו עוסק
בפיתוח כהגדרתו בחוק זכות מטפחים של
זני צמחים;

(2) יצרן חקלאי כאמור בפסקה (2)
להגדרה "יצרן חקלאי", העוסק בפעולות
של מיון תוצרת חקלאית באמצעים
טכנולוגיים מתקדמים;

"שוק" – כהגדרתו בסעיף 18א(א) לחוק לעידוד
השקעות הון.

(ב) לכל מונח אחר בפרק זה תהיה המשמעות
הנודעת לו בפקודה."

תיקון סעיף 31 .22 בסעיף 31 לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א)" ואחריו יבוא:

"(ב) חברה חקלאית מועדפת זכאית לניכוי פחת בשיעורים ובתנאים
הקבועים בסעיף קטן (א), בעד נכסים יצרניים המשמשים להפקת הכנסה
חקלאית מועדפת, ובלבד שאינה זכאית לניכוי פחת כאמור לפי אותו סעיף
קטן; בסעיף קטן זה, "נכסים יצרניים" – כהגדרתם בסעיף 51 לחוק לעידוד
השקעות הון, בשינויים המחויבים."

23. במקום סעיף 33 לחוק העיקרי יבוא :

33. "המס על הכנסה
חקלאית מועדפת
על אף האמור בסעיף 126(א) לפקודה –

(1) חברה חקלאית מועדפת שהיא יצרן חקלאי מיוחד כאמור בפסקה (1) להגדרה "יצרן חקלאי מיוחד", זכאית כי לגבי הכנסתה החייבת שהיא הכנסה חקלאית מועדפת יוטל מס חברות בשיעורים כמפורט להלן :

(א) לגבי הכנסה חקלאית מועדפת מגידול חקלאי מסוים באזור פיתוח א' –
7.5% ;

(ב) לגבי הכנסה חקלאית מועדפת מגידול חקלאי מסוים באזור בישראל שאינו אזור פיתוח א' – 16%.

(2) חברה חקלאית מועדפת שהיא יצרן חקלאי מיוחד כאמור בפסקה (2) להגדרה "יצרן חקלאי מיוחד", זכאית כי לגבי הכנסתה החייבת שהיא הכנסה חקלאית מועדפת יוטל מס חברות בשיעורים כמפורט להלן :

(א) אם המפעל שבו ביצעה החברה את פעולות המיון שמהן הופקה ההכנסה נמצא באזור פיתוח א' – 7.5% ;

(ב) אם המפעל כאמור בפסקה (1) נמצא באזור פיתוח ב' – 16%.

33א. המס על דיבידנד
מהכנסה חקלאית
מועדפת
על אף האמור בסעיף 125ב לפקודה, על דיבידנד ששולם שמקורו בהכנסה חייבת שהיא הכנסה חקלאית מועדפת, בניכוי המס החל עליה, יחול מס בשיעור של 20%.

סמכויות מנהל
רשות המסים

333.ב. (א) הסמכויות הנתונות למנהל רשות המסים
לפי סעיף 81א לחוק לעידוד השקעות הון, יהיו
נתונות לו גם לצורך ביצוע פרק זה.

(ב) מנהל רשות המסים רשאי –

(1) לקבוע כי תוצרת חקלאית מסוג
המנוי ביותר מפרט משנה אחד בפרקים 1
עד 14 לתוספת לפקודת תעריף המכס
והפטורים, 1937, תיחשב לגידול חקלאי
אחד לעניין פרק זה או כי סוגים שונים של
תוצרת חקלאית המנויים באותו פרט משנה
ייחשבו לגידולים חקלאיים נפרדים לעניין
פרק זה;

(2) לקבוע כללים לעניין אופן חישוב
סכום הדיבידנד שמקורו בהכנסה חקלאית
מועדפת, שיחול עליו שיעור המס הקבוע
בסעיף 33א;

(3) לקבוע כללים לעניין ייחוס הכנסותיו
של מי שנצמחה לו הכנסה חקלאית מועדפת
ממכירות גידול חקלאי מסוים שגודל
באזורי פיתוח שונים או שנצמחה לו הכנסה
כאמור ממכירות גידול חקלאי מסוים
שגודל באזור פיתוח ובאזור שאינו אזור
פיתוח, בין האזורים השונים;

(4) לקבוע כללים לעניין ייחוס הכנסותיו
של מי שנצמחה לו הכנסה חקלאית מועדפת
ממכירות גידול חקלאי מסוים שפעולות
המיון לגביו בוצעו במפעלים שנמצאים
באזורי פיתוח שונים, או שנצמחה לו הכנסה
כאמור ממכירות גידול חקלאי מסוים
שפעולות המיון לגביו בוצעו באזור פיתוח
ובאזור שאינו אזור פיתוח, בין האזורים
השונים.

(ג) על אף הוראות סעיף קטן (ב)(3) ו-(4), רשאי מנהל רשות המסים, לפי בקשה שתוגש לו, אם שוכנע כי הדבר מוצדק מנימוקים שיירשמו, להחליט על ייחוס הכנסות שונה מזה שנקבע בכללים לפי אותו סעיף קטן, בתנאים ובתיאומים שיורה; על החלטה לפי סעיף קטן זה יחולו, בשינויים המחויבים, הוראות פרק שניב בחלק ט' לפקודה.

חובת המצאת אישור על מכירות לשוק מסוים 33ג. (א) אדם המוכר גידול חקלאי שרכש מחברה שהיא יצרן חקלאי מיוחד, ימציא לה, לבקשתה, אישור על מכירת הגידול החקלאי, סכום עלות הגידול החקלאי שנרכש מאותה חברה ושיעור המכירות של הגידול שנרכש, בכל אחד מהשווקים שבהם הוא נמכר בידי אותו אדם.

(ב) מנהל רשות המסים רשאי לקבוע את פרטי האישור כאמור בסעיף קטן (א), אופן המצאתו לחברה כאמור באותו סעיף קטן ומועד ההמצאה.

ביטול סעיפים 34 עד 35א לחוק העיקרי – בטלים.	24.	סעיפים 34 עד 35א לחוק העיקרי – בטלים.
תיקון סעיף 36	25.	בסעיף 36 לחוק העיקרי, במקום "שיעורי ההטבות" יבוא "סכומי המענקים".
תיקון סעיף 37	26.	בסעיף 37 לחוק העיקרי, במקום "של התכנית" יבוא "ולעניין בעל מפעל חקלאי מאושר – אלא אם כן קוימו גם ההוראות של התוכנית".
ביטול סעיף 38	27.	סעיף 38 לחוק העיקרי – בטל.
תיקון סעיף 39	28.	בסעיף 39(ג) לחוק העיקרי –
		(1) בפסקה (1), במקום "להתלות את האישור או לבטלו" יבוא "להתלות או לבטל את האישור, כולו או חלקו";
		(2) בפסקאות (2) ו-(3), במקום "הטבות" יבוא "מענקים".
החלפת סעיף 40	29.	במקום סעיף 40 לחוק העיקרי יבוא:

"התליה וביטול עקב 40. נוכחה המנהלה כי ניתן אישור או מענק על יסוד מסירת מידע כוזב או שגוי, רשאית היא, לאחר שנתנה למי שקיבל את האישור או המענק הזדמנות סבירה בנסיבות העניין להשמיע לפנייה את טענותיו, להחליט כאמור בסעיף 39(ג)(1) עד (3), וכן לקבוע כי מקבל האישור לא יהיה זכאי לקבל מענק למשך תקופה שתקבע ושלא תעלה על שנתיים מיום ההחלטה."

תיקון סעיף 41 30. בסעיף 41 לחוק העיקרי –

(1) בסעיף קטן (א), במקום "הטבות כאמור בסעיף 39(ג)(3)" יבוא "מענק לפי סעיפים 39(ג)(3) או 40", במקום "תשעים ימים" יבוא "שישים ימים" ובמקום "קבלתן" יבוא "קבלתו";

(2) בסעיף קטן (ב), במקום הרישה עד המילים "קיבלה החלטה" יבוא "קיבלה אגודה שיתופית הטבות כלשהן לפי חוק זה וניתן לגביה צו פירוק לפי פקודת האגודות השיתופיות⁹, או לפי חוק החברות, התשנ"ט–1999¹⁰, קיבלה חברה הטבות כלשהן לפי חוק זה וניתן לגביה צו לפתיחת הליכים המורה על פירוקה, לפי חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח–2018¹¹, או קיבלה חברה או אגודה שיתופית כאמור החלטה", במקום "מתן צו הפירוק" יבוא "מתן הצו" ובמקום "עליו צו כינוס נכסים בהליכי פשיטת רגל" יבוא "לגביו צו לפתיחת הליכים לפי החוק האמור";

(3) סעיף קטן (ג) – בטל;

(4) בסעיף קטן (ה), במקום "הוחזרו הטבות או מקצתן" יבוא "הוחזר מענק או חלק ממנו" ובמקום "לא ניתנו מלכתחילה ההטבות או מקצתן שהוחזרו" יבוא "לא ניתן מלכתחילה המענק או החלק ממנו שהוחזרו".

תיקון סעיף 42 31. בסעיף 42 לחוק העיקרי, במקום "לגבי תכנית שאושרה לפי חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט–1959" יבוא "לגבי מפעל תעשייתי כהגדרתו בסעיף 51 לחוק לעידוד השקעות הון".

תיקון סעיף 46 32. בסעיף 46 לחוק העיקרי –

⁹ חוקי אי"י, כרך א', עמ' (ע) 336, (א) 360.
¹⁰ ס"יח התשנ"ט, עמ' 189.
¹¹ ס"יח התשע"ח, עמ' 310.

- (1) בסעיף קטן (א), במקום "והמועצה וכיושב ראש שלה" יבוא "וכיושב ראש שלה";
- (2) סעיפים קטנים (ב) עד (ד) – בטלים.
- תיקון סעיף 46א 33. בסעיף 46א לחוק העיקרי, האמור בו יסומן "א" ואחריו יבוא:
- "(ב) על גביית אגרות לפי חוק זה יחול חוק המרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, התשנ"ה-1995¹²."
- תיקון סעיף 47 34. בסעיף 47 לחוק העיקרי, במקום "במועצה" יבוא "עם המנהלה".
- תיקון חוק לעידוד השקעות הון 35. בחוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט-1959¹³, בסעיף 51, בהגדרה "מפעל השקעות הון תעשייתי" –
- (1) ברישה, במקום "ומפעל חקלאי מאושר" יבוא "ומפעל חקלאי";
- (2) אחרי פסקה (1) יבוא:
- "(א1) מיון;".
- תיקון חוק בתי משפט לעניינים מינהליים 36. בחוק בתי משפט לעניינים מינהליים, התש"ס-2000¹⁴, בתוספת הראשונה, בפרט 57, בסופו יבוא:
- "(4) החלטה של רשות לפי חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980, למעט החלטה של הממשלה לפי החוק האמור."
- תחילה ותחולה 37. (א) סעיף 24(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 19 לחוק זה, יחול על מפעל חקלאי מאושר, כהגדרתו בחוק העיקרי, שהבקשה לאישור תוכנית לגביו הוגשה ביום פרסומו של חוק זה או לאחריו.
- (ב) תחילתו של פרק ו' לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיפים 21 עד 24 לחוק זה, בתחילת שנת המס שלאחר יום פרסומו של חוק זה והוא יחול על הכנסה שהופקה במועד האמור או לאחריו.
- הוראת שעה 38. בתקופה שמהמועד האמור בסעיף 37(ב) עד תום ארבע שנים מאותו מועד, יקראו את החוק העיקרי כך:

¹² ס"ח התשנ"ה, עמ' 170.
¹³ ס"ח התשי"ט, עמ' 234; התשפ"ב, עמ' 242.
¹⁴ ס"ח התשי"ס, עמ' 190; התשפ"ב, עמ' 811.

(1) בסעיף 31 לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 22 לחוק זה, אחרי סעיף קטן (ב) יקראו:

"(ב) על אף הוראות סעיף קטן (ב), יחולו הוראות אותו סעיף קטן, בשינויים המחויבים, גם על יחיד שהוא יצרן חקלאי מיוחד כאמור בפסקה (1) להגדרה "יצרן חקלאי מיוחד", ובלבד שמתקיימים לגבי הכנסתו ממכירות גידול חקלאי שאר התנאים שבהגדרה "הכנסה חקלאית מועדפת", בשינויים המחויבים."

(2) אחרי סעיף 33א לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 23 לחוק זה, יקראו:

"המס על הכנסה 1א33. (א) על אף האמור בסעיף 121 לפקודה, יצרן חקלאית מועדפת חקלאי מיוחד כאמור בפסקה (1) להגדרה "יצרן חקלאי מיוחד", שהוא יחיד, זכאי כי לגבי הכנסתו החייבת מגידול חקלאי מסוים, אשר הופקה בתקופה הקובעת, ושמתיימים לגביה התנאים שבהגדרה "הכנסה חקלאית מועדפת", בשינויים המחויבים, יוטל מס בשיעורים המפורטים להלן, ובלבד שהוא מנהל מערכת חשבונות נפרדת ומלאה לגידול החקלאי שממנו הופקה ההכנסה, לפי שיטת החשבונאות הכפולה:

(1) לגבי הכנסתו מגידול חקלאי שגדל באזור פיתוח א' – בשיעור של עד 26%, ויראו הכנסה זו לעניין המס כשלב הגבוה ביותר בסולם הכנסתו החייבת במס;

(2) לגבי הכנסתו מגידול חקלאי מסוים שגדל באזור שאינו אזור פיתוח א' – בשיעור של עד 33%, ויראו הכנסה זו לעניין המס כשלב הגבוה ביותר בסולם הכנסתו החייבת במס.

(ב) בסעיף זה, "התקופה הקובעת" – התקופה שמהמועד האמור בסעיף 37(ב) לחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות (תיקון מס' 9), התשפ"ב–2022, עד תום ארבע שנים מאותו מועד."

(א) על אף החלפתם של סעיפים 30 ו-33 לחוק העיקרי וביטולם של סעיפים 34 עד 35 א' ו-38 לחוק האמור, בסעיפים 21, 23, 24 ו-27 לחוק זה, בעל מפעל חקלאי מאושר כהגדרתו בחוק העיקרי או בעל מפעל חקלאי כהגדרתו בחוק העיקרי שחלקו מפעל חקלאי מאושר וחלקו אינו מפעל חקלאי מאושר (בסעיף זה – בעל מפעל חקלאי מאושר), שערב יום פרסומו של חוק זה היה זכאי להקלות ממס הכנסה לפי סעיפים 30, 33 עד 35 א' ו-38 לחוק העיקרי, כנוסחם ערב החלפתם או ביטולם כאמור (בסעיף זה – הדין הקודם), רשאי להודיע למנהל רשות המסים כי הוא מעוניין שימשיכו לחול לגביו ההקלות ממס הכנסה לפי הדין הקודם; הודיע כאמור, יחולו הוראות הדין הקודם לגבי כלל הכנסותיו ממכירת גידולים חקלאיים, משנת המס שלגביה הודיע כאמור ואילך.

(ב) בעל מפעל חקלאי מאושר יגיש הודעה כאמור בסעיף קטן (א) בטופס שקבע מנהל רשות המסים, יחד עם הדוח שהוא מגיש לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה לגבי שנת המס שלאחר יום פרסומו של חוק זה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א) סיפה, בעל מפעל חקלאי מאושר שהגיש הודעה כאמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), רשאי לחזור בו מהודעתו באותה הדרך שבה הודיע כאמור; הודעה לפי סעיף קטן זה יכול שתוגש לגבי שנת מס מסוימת יחד עם הדוח המוגש לפי סעיף 131 לפקודת מס הכנסה, לראשונה, לגבי אותה שנת מס; הגיש בעל מפעל חקלאי מאושר הודעה כאמור, יחולו לגבי כלל הכנסותיו מגידולים חקלאיים, משנת המס שלגביה הוגשה ההודעה ואילך, הוראות פרק ו' לחוק העיקרי, כנוסחן בסעיפים 21 עד 24 לחוק זה, והוא לא יוכל לחזור בו מהודעתו פעם נוספת.

(ד) בסעיף זה, "גידול חקלאי" – כהגדרתו בסעיף 30(א) לחוק העיקרי, כנוסחו בסעיף 21 לחוק זה.

דברי הסבר

לעיסוק בחקלאות תועלות ומשמעויות החורגות מהייעוד המסורתי של אספקת תוצרת חקלאית. התועלות הציבוריות של החקלאות נובעות מתרומתה בתחומי ההתיישבות, החברה, התרבות, התיירות, האקולוגיה והסביבה. תועלות אלה כוללות תועלות כלכליות (ערך הייצור החקלאי, הערך של נדל"ן הצמודים לנוף חקלאי, ערכי תיירות, פנאי ונופש), תועלות מערכתיות (שימור שטחים פתוחים), תועלות למשק המים (חלחול מי גשמים וקליטה של מי נגר), תועלות סביבתיות, תועלות אקולוגיות וכן תועלות חברתיות ותרבותיות.

חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, התשמ"א-1980 (להלן – החוק או חוק לעידוד השקעות הון

בחקלאות), נחקק בשנת 1980. החוק נועד לעודד השקעות הון בחקלאות לכמה מטרות המפורטות בסעיף 1 לחוק: שיפור מאזן התשלומים של המדינה, הגברת היעילות במגזר החקלאי ועידוד המגזר החקלאי כגורם חלוצי, ביטחוני וחברתי. החוק קבע מנגנון לאישור תכניות להקמה, לפיתוח או להרחבה של מפעלים חקלאיים כהגדרתם בחוק, בידי מינהל השקעות בחקלאות שהוקם לצורך זה. בעל מפעל חקלאי שתכניתו אושרה כאמור זכאי למענק לפי הוראות פרק ה' לחוק. כמו כן נקבע, בפרק ו' לחוק, מסלול לקבלת הטבות מס. גם הטבות אלה ניתנות על פי החוק רק לבעל מפעל חקלאי מאושר כהגדרתו בחוק (להלן – בעל מפעל חקלאי מאושר).

חוק לעידוד השקעות הון, התשי"ט–1959 (להלן – חוק לעידוד השקעות הון בתעשייה), קובע מנגנון למתן מענקים והטבות מס למפעלי תעשייה. בעוד שבמנגנונים הקבועים בחוק האמור בוצעו עדכונים רבים לאורך השנים, הרי שחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות כמעט ולא תוקן בהיבטים אלה. כך למשל, לפי מתווה המענקים שבחוק לעידוד השקעות בתעשייה, מפעל בנגב ומפעל בצפון באשכול פריפריאלי, העומדים בתנאים לפי אותו חוק, זכאים למענק בשיעור של עד 30% (ראו סעיף 40ג) לחוק האמור). בעוד שעל פי חוק לעידוד השקעות הון בחקלאות, המענק שניתן לתת כיום לחקלאים עומד על שיעור של עד 20% לכל היותר.

לנוכח המצב המתואר לעיל, התעוררו בשנים האחרונות קשיים משפטיים מהותיים לגבי אופן יישומו של החוק בידי משרדי החקלאות ופיתוח הכפר והאוצר. לפיכך, מוצע לבצע רפורמה בחוק לעידוד השקעות הון בחקלאות באופן שיצור הקבלה בין ההטבות הניתנות לתעשייה לאלו הניתנות לחקלאות. כך למשל, מוצע לעדכן את שיעורי המענקים שניתן לקבל מכוח החוק, להשוות את שיעורי המס המופחתים לשיעורי המס הקבועים בחוק לעידוד השקעות הון בתעשייה, וכן לאפשר את קבלת הטבות המס והמענקים בתנאים נוחים יותר, בדומה להסדר הקבוע בעניין זה בחוק לעידוד השקעות הון בתעשייה.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וחמש על ידי חברי הכנסת רם בן ברק ומטי צרפתי הרכבי (פ/1763/25).

הצעת החוק זהה לפ/1763/25 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
ה' בניסן התשפ"ג (27.03.2023)